

KAA 4/2020 vp Asiantuntijalausunto kansalaisaloitteeseen:

Suden kannanhoidollisen metsästyksen aloittaminen ja susivahinkojen estäminen

Suden kannanhoidollisen metsästyksen aloittaminen

Kansalaisaloitteessa esitetään valmisteltavaksi lakia, joka loisi puitteet suden kannanhoidollisen metsästyksen aloittamiseksi. Suomen riistakeskuksen näkemyksen mukaan voimassa oleva lainsäädäntö (metsästyslaki) mahdollistaa jo nykyisellään suden niin sanotun kannanhoidollisen metsästyksen. Kannanhoidolliselle metsästykselle on kuitenkin reunaehtoja, jotka tulevat luontodirektiivistä ja ne ovat sisällytetty kansallisesti metsästyslainsäädäntöön. Tiukkoja reunaehtoja on erityisesti tarkasteltu vuonna 2019 annetussa EU-tuomioistuimen ennakkoratkaisussa sekä sen nojalla annetuissa korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisuissa.

Keskeisiä reunaehtoja suden kannanhoidollisen metsästyksen toteuttamiselle on neljä. Ensimmäiseksi on varmistettava, ettei metsästyksellä vaaranneta susikannan suotuisaa suojelun tasoa tai sen saavuttamista. Toiseksi on osoitettava päämäärä metsästyksen sallimiselle, joka on pystyttävä selkeästi ja täsmällisesti perustelemaan. Kolmanneksi on osoitettava, ettei tavoiteltua päämäärää voida muulla tyydyttävällä tavalla saavuttaa ja neljänneksi tulee varmistaa metsästyksen toteuttaminen valikoiden, rajoitetusti ja tarkoin valvotuissa olosuhteissa. Edellä mainittujen reunaehtojen täytyessä Suomessa voidaan susia metsästää kannanhoidollisesti.

Lisäksi Suomen riistakeskus toteaa, että jo ennen kansalaisaloitteen alullepanoa käynnissä on ollut maa- ja metsätalousministeriön hanke (VN/13837/2019), joka on laatinut perusteltua suunnitelmaa suden kannanhoidolliseen metsästyksen. Hankkeen tuottama luonnos kannanhoidollisen metsästyksen periaatteista on parhaillaan lausunnolla alueellisilla riistaneuvostoilla.

Uhkaa ja vaaraa aiheuttaviin susiin puuttuminen

Kansalaisaloitteessa esitetään, että uhkaa tai vaaraa aiheuttaviin susiin tulisi puuttua nykyistä tehokkaammin. Lisäksi toimintatavat tulisi jalkauttaa yhtenäisiksi koko maassa mahdollisimman nopeasti. Suomen riistakeskus toteaa, että Suomen susikannan hoitosuunnitelmassa on esitetty neliasteikkoinen määritelmä huolta, uhkaa tai vaaraa aiheuttavan suden määrittelemiseen. Lisäksi on esitetty pääsääntö poliisin ja riistahallinnon rooleista eri tapauksissa.

Suomen riistakeskus katsoo, että poliisin ja Suomen riistakeskuksen välinen roolijako on jo nykyisellään selkeä ja johdonmukainen sekä toimintatavat on jalkautettu koko maahan. Roolijaon mukaisesti Suomen riistakeskus on myöntänyt poikkeuslupia susien karkottamiseen ja pyytämiseen edellytysten täytyessä. Samoin poliisilla on

ajantasainen valtakunnallinen ohje poliisin toimintaan suurpeto- ja villisikatilanteissa. Kansalaisten tietoisuuden lisäämiseksi riistahallinnon ja poliisin tulee edelleen jatkaa määrätietoista viestintää suurpetotilanteissa käytössä olevista toimintatavoista ja toimijoiden roolijaosta.

Susikannan seuranta

Suomen riistakeskus katsoo, että Suomessa ei tarvita erillistä lainsäädäntöä luotettavan susikanta-arvion tuottamiseen, kuten kansalaisaloitteessa on esitetty. Luonnonvarakeskus on erittäin ansiokkaasti kehittänyt susikannan arviointia viime vuosien aikana ja tuottanut vuosittain riittävän tarkan arvion Suomen susikannasta päätöksenteon pohjaksi. Kanta-arvion aineisto koostuu keskeisesti petoyhdyshenkilöiden kirjaamista havainnoista Tassu-järjestelmään ja koko ajan laajentuvasta DNA-aineistosta.

Suomen riistakeskus tukee vahvasti susien DNA-keräystä, joka tuottaa kiistatonta tietoa lisääntyvistä laumoista ja pareista sekä laajasti muuta tietoa tutkimuksen ja päätöksenteon tueksi. Lisäksi Suomen riistakeskus kannattaa susien pantaseurantatiedon tuottamista, sillä paikannustieto tuottaa myös kiistatonta tietoa, tukee kannanseuranta- ja tutkimustyötä sekä edesauttaa vahinkojen ennaltaehkäisyssä. Lisäksi Suomen riistakeskus toteaa, että jo toteutettu suden DNA-näytekeräys on onnistunut hyvin ja sitä on tärkeää jatkaa myös tulevana vuosina suunnitellulla tavalla. Sitä vastoin epävarmaa havaintoaineistoa tuottavia alueellisia lumijälkilaskentoja ei ole syytä toteuttaa.

Lopuksi

Suomen riistakeskuksen näkemyksen mukaan Suomessa monet eri toimijat, kuten paikallistason petoyhdyshenkilöt, viranomaistahot, hallinto ja tutkimus tuottavat ja tekevät ansiokasta työtä susikannan hoidon edistämiseksi. Valitettavaa onkin, että kaikki toimijat eivät anna arvoa tälle tehdylle työlle, vaan osaltaan levittävät jatkuvaa disinformaatiota ja ylläpitävät repivää vastakkainasettelua. Vastakkainasettelun sijaan kaikkien tulisi pyrkiä avoimeen ja luottamukselliseen susikannan hoitoa tukevaan yhteistyöhön ja neutraaliin tiedonjakoon.

riistapäällikkö Mikael Luoma